

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 745. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14valshoot-idm140708756368848/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

Tillæg

Prolog

- 597 *Palazzo*: (ital.) palæ. – *Canal grande*: hovedvandvejen gennem Venezia. – *dunstopfyldt*: opfyldt af damp, tåge. – *Serenadebarker*: formodentlig gondoler til turister med en mere eller mindre smægtende sanger om bord: *barca* (ital.) = båd. – *amore*: (ital.) kærlighed, skat. – *Lejebibliotekerne*: dvs. private udlånsinstitutioner, der fortrinsvis disponerede over populærlitteratur.
- 598 *Sala*: (ital.) salon. – *jeg er Læge*: ligesom Drachmanns faktiske bekendte, den sydtyske læge Friedrich Kappler (1841-1908), der virkede i Venezia fra 1875, især som gynækolog, og for øvrigt også var skønlitterært aktiv. Se Jørgen Breitenstein: »Holger Drachmanns Venezia«, i *Danske Studier* 1969, særlig s.63. – *Vilhelm Meister*: Goethes dannelsesroman *Wilhelm Meisters Lehrjahre* (1795-96) med fortsættelsen *Wilh. Meisters Wanderjahre* (1821 og 1829). Sml. Efterskrift s.655.
- 599 *Nôtre[Notre]-Dame de Paris*: Victor Hugos farverige historiske roman fra 1830, på dansk oftest med titlen *Klokkeren fra Notre Dame*. – *ejendommelige*: karakteristiske, individuelle. – *drakoniske*: overdrevent strenge. – *Halvtten*: halvdelen.

Intermezzo

- 600 *skrangler*: skramler. – *fidel(e)*: gemytlig, lystig. – *Enspænderfrakke*: enkeltradede frakke eller jakke. – *Teniers*: den flamske maler David Teniers (1610-90) og *Ostade*: den hollandske maler Adriaen van Ostade (1610-85) er kendt for deres friske folkelivsbilleder.
- 601 *drakonisk*: alt for strengt. – *nu (...) vil tillivs*: 1889 indførtes lov om hundeafgift, også med bestemmelser mod løsgående hunde, specielt i byerne. – *Høker(ens)*: handlende med levnedsmidler, viktualiehandler.
- 602 *blommede*: blomstrede. – *Vintergækker (...)* gætte: gætte, hvem vintergækkerne kommer fra, i den kendte leg tidligt om foråret/før påske.

- 603 *Sporvognsomnibussen (...) lunter afsted*: det erindres, at trækraften var heste. – *Amontillado(en)*: sherry-type.

Ulf Brynjulfsens efterladte Papirer.

Den første Kærlighed

- 604 *Byron*: se Efterskrift s.657f. – *den staaer (...) Syndefald*: Byrons *Don Juan*, 1.sang, str. 127, v.2-3: »It stands alone,/ Like Adam's recollection of his fall.» På dansk her næsten som i Drachmanns overs. (Første halvbind, 1882, s.55), der dog har »ene» i st. f. »alene». – *Komments*: (af fr. og ty.) drikkelag. – *Bakkanaler*: gilder, udskejelser med alkohol. – *Josef*: Josef i Ægypten demonstrerede kyskhed ved at afvise de utugtige opfordringer fra Potifars hustru (1. Mos., kap.39); han blev ilde medhandlet af de fleste af sine brødre og havde således det moralske fortrin.
- 605 *Kønnet*: kvindekønnet. – *Die Dame (...) nicht*: (ty.) »Den dame, som jeg elsker, siger jeg ikke navnet på», fra en yndet Salonlied af F. Löwe fra 1800-t. – *Halv-Verden(s)*: den finere del af prostitutionen.
- 606 *Nimbus*: stråleglans som med helgenglorie. – *tage op paa (Arven)*: låne med arven som sikkerhed, tage forskud på. – *Moderator-Lampe*: olielampe med særlig reguleringsindretning for olietilførsel; ældre end 1870-80ernes gængse petroleumslamper.
- 607 *Kærlighedshof*: mere eller mindre legendariske kvindedomstole, hvor subtile spørgsmål om kærlighedens væsen og problemer kom til forhandling, i troubadour-miljøer i 1200-t.; måske aktualiseret af bl.a. E. Trojels disputats *Middelalderens Elskovshoffer* (1888). – *Indskydelser*: impulser, ikke-besluttede handlinger og forestillinger; mere end blot flyvetanke. – *Renommist*: ilde berygtet person. – *Frakke*: (lang) jakke. – *Tjenestepigehjem*: institution eller pensionat for tjenestepiger.
- 608 *Inkvisitor(s)*: streng, især kirkelig forhørsdommer. – *Paletot*: let overfrakke. – (...) *Betegnelse!* ... *Vi stod (...)*: Mellem de to afsnit har digteren i trykmanuskriptet overstreget flg. fra den mundtlige dialogiske situation, hvori Ulf's selvbiografiske fortælling var indlagt: '*Vent lidt! sagde Gerhard og holdt Haanden for Øjnene, som for at fæste Billedet bedre. – Nu har jeg hende! Vil De blot sige mig: det var altsaa denne unge Pige, som De blev gift med?*
Nej! svarede Ulf dæmpet [strøget: efter et kort Ophold]. Det var ikke hende, men
Videre! bad Gerhard.
Brynjulfsen fortsatte:'